

PRIOPĆENJE

Obvezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.

GODINA V

SARAJEVO, 26.11.2021.

BROJ 3

POSLOVNE STATISTIKE

INDEKSI PROMETA OSTALIH USLUGA BIH, III TROMJESEČJE 2021.

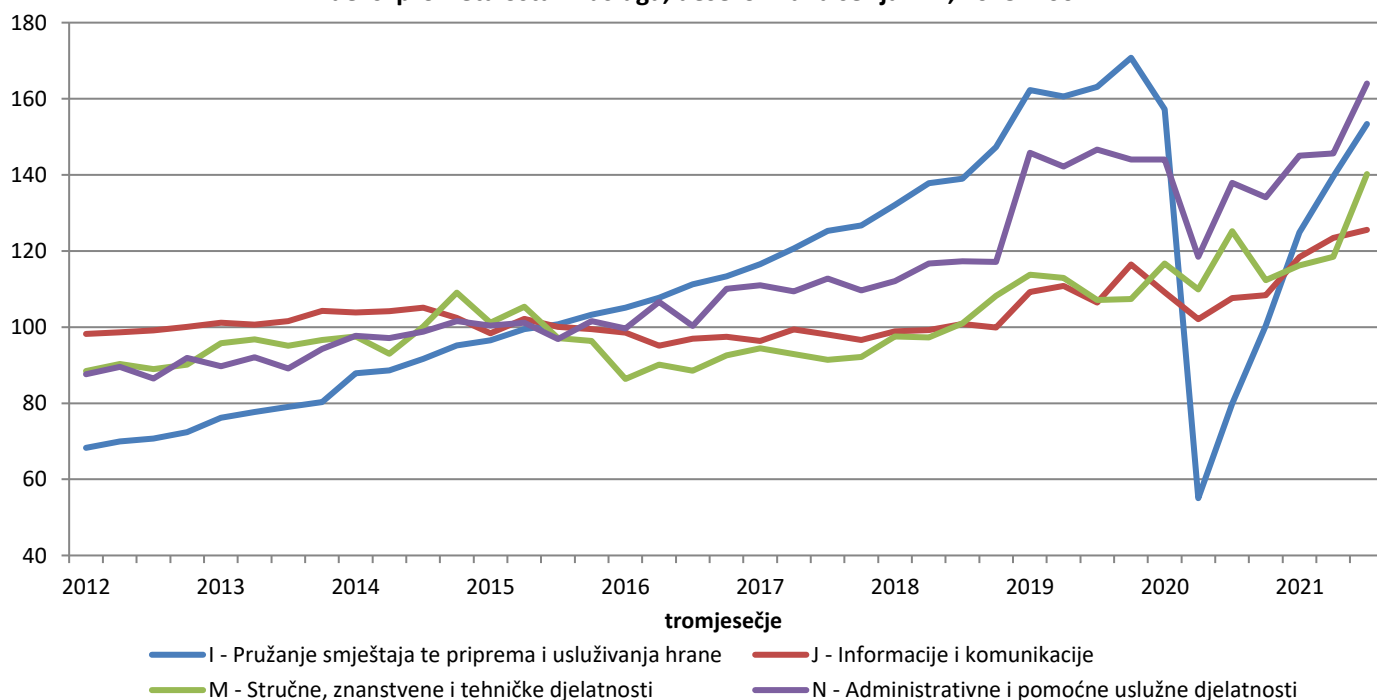
Ukupan desezonirani promet ostalih usluga u trećem tromjesečju 2021. godine ostvario je rast od 7,9% u odnosu na drugo tromjesečje 2021. Rast prometa ostvaren je u područjima djelatnosti pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane u iznosu od 9,9%, informacije i komunikacije od 1,7%, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti od 12,6%, te u stručnim, naučnim i tehničkim djelatnostima 18,3%.

Najveći rast prometa zabilježen je u oblasti putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima u iznosu od 104,0%, dok je najveći pad prometa zabilježen u oblasti izdavačke djelatnosti od 8,5%.

Indeks prometa ostalih usluga u trećem tromjesečju 2021. godine ostvario je rast od 34,9% u odnosu na baznu (2015) godinu. Rast indeksa prometa ostvaren je u područjima djelatnosti informacije i komunikacije od 25,5%, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti od 64,0%, stručne, naučne i tehničke djelatnosti od 40,2%, dok je u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane ostvaren rast od 53,3% u odnosu na baznu (2015) godinu.

Dati podaci su desezonirani.

Indeksi prometa ostalih usluga, desezonirana serija BiH, 2015=100

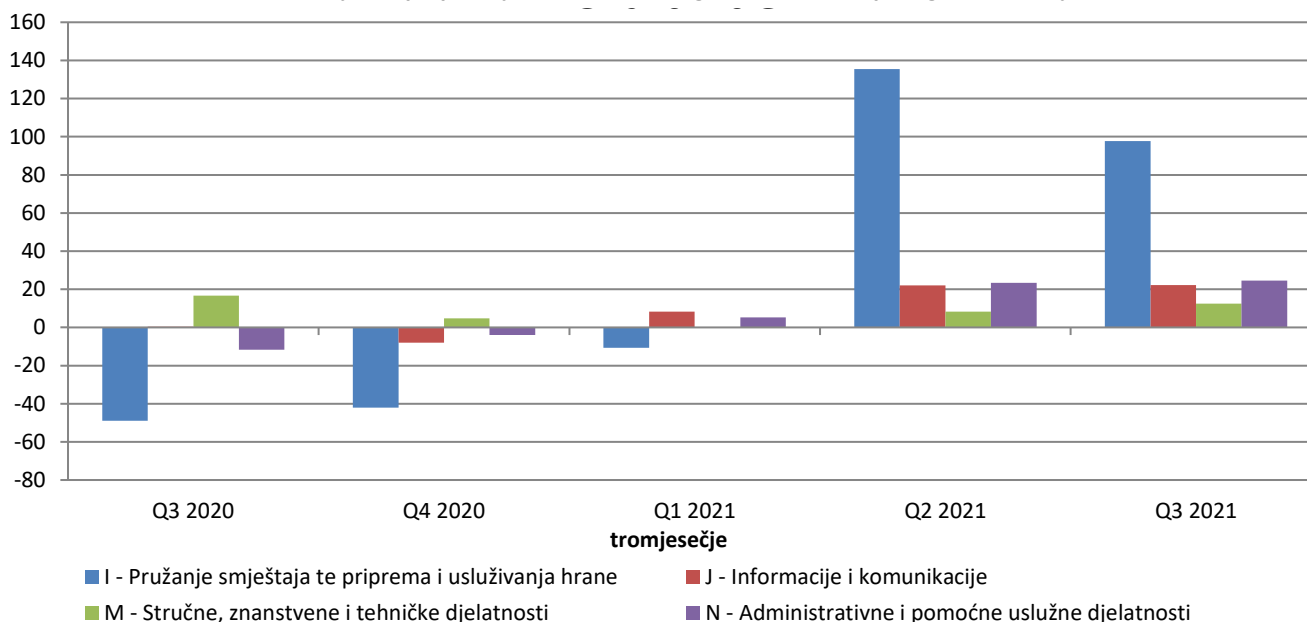

Ukupan promet ostalih usluga, kalendarski prilagođen, u trećem tromjesečju 2021. godine ostvario je rast od 21,8% u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. Rast prometa ostvaren je u područjima djelatnosti pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane u iznosu od 97,7%, stručnim, naučnim i tehničkim djelatnostima od 12,5%, informacije i komunikacije od 15,6%, te u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima za 22,3%.

Najveći rast prometa ostvaren je u oblasti proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa u iznosu od 145,3%, dok je najveći pad prometa ostvaren u oblasti izdavačke djelatnosti u iznosu od 19,2%.

Dati podaci su kalendarski prilagođeni.

Godišnje stope promjene ostalih usluga, kalendarski prilagođena serija, BiH

U strukturi ostvarenog prometa ostalih usluga (izvorni, neprilagođeni podaci) u trećem tromjesečju 2021. godine najveće učešće ostvareno je u području djelatnosti informacije i komunikacije (51,5%), potom slijede stručne, naučne i tehničke djelatnosti (26,3%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (9,6%), te pružanje smještaja te priprema i usluživanja hrane (12,6%).

Tablica 1: Osnovni nominalni pokazatelji prometa ostalih usluga u BiH

Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	sezonski prilagođeni podaci				kalendarski prilagođeni podaci		
	III 2021	II 2021	III 2021	III 2021	III 2021	II 2021	I 2021
	II 2021	I 2021	ø2020	ø2015	III 2020	II 2020	I 2020
Ukupno usluge	7,9	3,9	21,8	34,9	21,8	22,79	3,9
I - Pružanje smještaja te priprema i usluživanja hrane	9,9	11,8	56,3	53,3	97,7	135,4	-10,7
J - Informacije i komunikacije	1,7	4,3	17,5	25,5	15,6	22,1	8,3
M ¹ - Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	18,3	2,0	20,8	40,2	12,5	8,3	-0,1
N ² - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	12,6	0,4	22,7	64,0	22,3	23,4	5,2

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tablica 2: Tromjesečne stope promjene prometa ostalih usluga izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	III 2020	IV 2020	I 2021	II 2021	III 2021
		II 2020	III 2020	IV 2020	I 2021	II 2021
I, J, M, N	Ukupno usluge	10,8	-1,7	8,6	3,9	7,9
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	45,2	25,6	24,4	11,8	9,9
I55	Smještaj	69,9	29,0	31,3	14,3	7,8
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	32,3	23,3	19,6	9,9	11,5
J	Informacije i komunikacije	5,4	0,7	9,3	4,3	1,7
J58	Izdavačke djelatnosti	21,8	-4,7	1,8	-8,3	-8,5
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	15,0	56,5	16,5	1,2	32,9
J60	Emitiranje programa	13,3	5,5	2,1	2,6	-0,1
J61	Telekomunikacije	0,2	1,8	1,4	0,6	-0,6
J62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	12,5	-4,9	33,3	10,2	6,0
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	24,5	15,7	-11,5	26,0	0,1
M¹	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	14,0	-10,3	3,4	2,0	18,3
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	8,4	0,0	9,1	3,1	1,8
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	6,5	-16,7	1,8	1,7	26,4
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	46,1	-0,7	2,8	2,0	11,6
M74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	18,1	12,3	15,0	1,1	8,8
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	16,4	-2,7	8,2	0,4	12,6
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	12,3	8,7	5,6	-1,0	0,7
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	201,1	-12,4	10,1	13,8	104,4
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	10,5	-4,0	-0,3	-0,7	0,4
N81.2	Djelatnosti čišćenja	7,2	6,1	0,4	5,3	-6,5
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	9,9	-4,1	23,2	-2,1	11,6

*desezonirani podaci

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

1 isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

2 isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tablica 3: Godišnje stope promjene prometa ostalih usluga izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	IV 2020	I 2021	II 2021	III 2021	I-III 2021
		IV 2019	I 2020	II 2020	III 2020	I-III 2020
I, J, M, N	Ukupno usluge	-7,5	3,9	22,8	21,8	16,2
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	-42,1	-10,7	135,4	97,7	58,1
I55	Smještaj	-57,0	-18,1	204,0	116,0	66,4
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	-26,1	-4,3	102,3	82,6	51,8
J	Informacije i komunikacije	-8,0	8,3	22,1	15,6	15,3
J58	Izdavačke djelatnosti	-9,4	1,4	8,5	-19,2	-6,4
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	-25,2	-25,3	112,0	145,3	42,7
J60	Emitiranje programa	-0,2	-5,6	30,4	5,1	9,4
J61	Telekomunikacije	-4,1	1,2	5,3	4,3	3,6
J62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	-18,8	30,8	57,2	48,1	45,6
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	42,1	14,4	60,8	29,2	33,3
M¹	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4,7	-0,1	8,3	12,5	7,2
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	-7,0	1,2	22,1	14,4	12,4
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	8,4	-1,8	-8,1	9,1	-0,4
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	2,7	-1,1	52,1	16,3	20,8
M74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	9,4	54,6	52,0	70,3	59,2
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-4,0	5,2	23,4	22,3	17,1
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	23,4	38,5	26,9	14,6	25,7
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	-73,2	-58,8	230,3	124,5	55,9
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	1,2	0,4	4,9	-4,7	0,0
N81.2	Djelatnosti čišćenja	18,3	13,8	20,7	4,6	12,8
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	47,2	29,8	27,1	29,0	28,6

*kalendarski prilagođeni podaci

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

1 isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

2 isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tablica 4: Tromjesečna serija nominalnih indeksa prometa ostalih usluga, 2015=100

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2020		2021		
		III	IV	I	II	III
I, J, M, N	Ukupno usluge	112,6	110,8	120,3	125,1	134,9
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	79,9	100,4	124,9	139,6	153,3
I55	Smještaj	59,8	77,1	101,2	115,7	124,7
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	103,1	127,1	152,1	167,1	186,3
J	Informacije i komunikacije	107,6	108,4	118,4	123,4	125,5
J58	Izdavačke djelatnosti	90,3	86,0	87,6	80,3	73,5
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja glazbenih zapisa	45,2	70,8	82,4	83,4	110,8
J60	Emitiranje programa	117,6	124,1	126,7	130,0	129,8
J61	Telekomunikacije	88,0	89,6	90,9	91,4	90,9
J62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	194,1	184,6	246,1	271,2	287,5
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	282,4	326,8	289,1	364,3	364,6
M¹	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	125,2	112,3	116,2	118,5	140,2
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	146,3	146,2	159,5	164,4	167,3
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	117,5	97,8	99,6	101,3	128,1
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	134,8	133,9	137,6	140,4	156,7
M74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	184,5	207,2	238,3	241,0	262,2
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	137,9	134,1	145,1	145,6	164,0
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	136,0	147,8	156,1	154,5	155,6
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	46,1	40,3	44,4	50,5	103,3
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	134,4	129,0	128,6	127,8	128,3
N81.2	Djelatnosti čišćenja	122,0	129,5	130,0	136,8	127,9
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	374,2	358,8	441,9	432,7	482,7

*kalendarski prilagođeni podaci

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

1 isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

2 isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tablica 5: Nominalni pokazatelji prometa ostalih usluga- izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti KD BiH 2010	stope promjene			indeksi prometa 2015=100				
		III 2021	III 2021	III 2021	III 2020	IV 2020	I 2021	II 2021	III 2021
		II 2021	III 2020	ø2020					
J, M, N	Ukupno usluge	12,5	21,8	25,6	113,5	122,7	108,0	122,9	138,2
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	68,9	97,7	127,1	107,8	91,9	109,0	126,3	213,2
155	Smještaj	98,8	116,0	165,9	91,7	66,2	87,9	99,7	198,1
156	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	47,1	82,6	98,6	126,2	121,3	133,2	156,6	230,4
J	Informacije i komunikacije	5,8	15,6	19,4	110,1	117,6	108,4	120,3	127,3
J58	Izdavačke djelatnosti	41,3	-19,2	12,2	118,8	86,8	75,1	68,0	96,0
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja glazbenih zapisa	26,1	145,3	54,4	41,8	83,2	76,4	81,3	102,5
J60	Emitiranje programa	-6,3	5,1	4,1	117,8	149,3	101,3	132,2	123,8
J61	Telekomunikacije	7,7	4,3	8,9	92,7	91,7	86,3	89,7	96,6
J62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	3,6	48,1	47,0	182,8	225,7	211,4	261,4	270,7
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	-13,4	29,2	16,6	244,9	337,6	316,0	365,2	316,4
M ¹	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6,1	12,5	11,0	114,0	135,9	100,6	120,9	128,3
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	-10,3	14,4	7,2	136,4	154,2	150,7	173,9	156,0
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	11,7	9,1	6,5	104,0	123,7	86,3	101,6	113,5
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	3,5	16,3	22,0	130,1	159,0	109,3	146,1	151,2
M74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	26,0	70,3	58,8	162,6	225,7	254,5	219,8	276,9
N ²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	20,5	22,3	32,2	143,4	144,1	131,1	145,6	175,4
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	-0,3	14,6	18,7	134,6	158,7	145,4	154,9	154,3
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge	176,1	124,5	222,8	67,6	38,1	27,0	55,0	151,7
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	5,0	-4,7	1,7	136,8	139,6	118,5	124,2	130,4
N81.2	Djelatnosti čišćenja	-3,1	4,6	7,1	122,5	134,8	115,7	132,2	128,1
N82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	7,3	29,0	32,3	360,4	389,0	409,4	433,5	465,0

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani
1 isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75
2 isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Privitak: Izvod iz Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010.

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
I55	Smještaj
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića
J	Informacije i komunikacije
J58	Izdavačke djelatnosti
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja glazbenih zapisa
J60	Emitiranje programa
J61	Telekomunikacije
J62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima
J63	Informacijske uslužne djelatnosti
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
M69	Pravne i računovodstvene djelatnosti
M70.1	Upravljačke djelatnosti
M70.2	Savjetovanje u vezi sa upravljanjem
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza
M72	Znanstveno istraživanje i razvoj
M73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta
M74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
M75	Veterinarske djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
N77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti
N81.1	Pomoćne djelatnosti upravljanja zgradama
N81.2	Djelatnosti čišćenja
N81.3	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina
N82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj istraživanja

Uslužne statistike zauzimaju važno mjesto u nacionalnoj ekonomiji i tokom posljednjih desetljeća sve više dobivaju na značaju. Razlog tome jeste činjenica da je veliki broj poslovnih subjekata registriranih u uslužnim djelatnostima te njihov promet ima značajno učešće u ukupno ostvarenom prometu u zemlji.

Statistika prometa ostalih usluga primarno ima za cilj da pruži blagovremene informacije o promjeni razine ostvarenog prometa ali i drugim relevantnim pokazateljima. Indeks prometa ostalih usluga jedan je od pokazatelja ekonomske aktivnosti zemlje koji pomaže tijelima državne uprave i poduzećima iz privatnog sektora u procesu donošenja odluka. Primjenjuje se i za procjenu rezultata sektora usluga, potrošnje stanovništva, kao i pri izračunu nacionalnih računa. Metodologija istraživanja prometa ostalih usluga je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim poslovnim statistikama (Aneks D) i njenim izmjenama i dopunama (u daljem tekstu EU-STS regulativa) kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti/pravne osobe koje su prema glavnoj djelatnosti registrirane da obavljaju uslužne djelatnosti (područja djelatnosti I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, J- Informacije i komunikacije, M- Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75), N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3)). Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine- KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Evropskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem. Istraživanjem nisu obuhvaćeni poduzetnici.

Uzorak

Za provođenje istraživanja prometa ostalih usluga u BiH koristi se kombinirani metod punog obuhvata i stratificiranog slučajnog uzorka. Uzorak je podijeljen na stratume prema klasi finansijskog podatka (finansijsko izvješće za prethodnu godinu) i djelatnosti poslovnog subjekta (oblasti djelatnosti I, J, M, N-KD BiH 2010). Kao pomoćna stratifikaciona varijabla koristi se broj zaposlenih. Izabrani uzorak ostalih usluga za 2021. godinu reprezentativan je na razini Bosne i Hercegovine, kao i na nivoima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH.

Prikupljanje i obrada podataka

U provođenju istraživanja sudjeluju zvanične statističke institucije u BiH. Osnovna varijabla promatranja je tromjesečni promet poslovnog subjekta bez PDV-a, koji je sukladno EU-STS regulativom iskazan posebno. Podaci prikupljeni od izvještajnih jedinica, putem obrasca K KPS USL 01, predstavljaju osnovu za procjenu podataka za ukupnu populaciju. Agregiranje prometa na više nivoa (oblast, područje ili specijalni agregati) djelatnosti se vrši prije kompilacije indeksa.

Serije podataka prometa po tromjesečjima od 2010. do 2013. dobijene su kombinacijom podataka iz administrativnih izvora i drugih statističkih istraživanja. Pri preračunu povijesne serije podataka korištena je metoda preklapanja („overlapping“). U sklopu tromjesečnog istraživanja prometa ostalih usluga, koje se od 2015. godine sprovodi redovito, uporedo su prikupljeni i podaci i za referentna tromjesečja 2014. godine.

Kompilacija indeksa

Indeks prometa ostalih usluga iskazuju se u nominalnim vrijednostima i računa se u odnosu na novu baznu (2015) godinu koja se primjenjuje u obračunu indeksa od prvog kvartala 2018. godine. EU uredbom (EC) broj 472/2008 propisana je primjena bazne 2015 od siječnja 2018. u zemljama članicama EU. Indeks prometa izražen je u tekućim cijenama (nije otklonjen utjecaj promjene cijena).

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa

Statističke institucije u BiH uvažavajući način diseminacije podataka u EU, indekse objavljuje u sljedećim oblicima:

- izvorni (neprilagođeni) indeksi,
- sezonski prilagođeni indeksi- desezonirani indeksi i
- kalendarski prilagođeni indeksi

S obzirom da desezonirani i kalendarski prilagođeni indeksi imaju mnogo veći značaj i reprezentativniji su korisnicima statističkih podataka detaljno su prikazani u tabelarnom obliku.

Desezoniranje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za utjecaj sezone i kalendarske dane. Podaci koji se uspoređuju sa podacima iz prethodnog razdoblja se, prema preporukama Eurostata, prezentiraju i tumače u desezoniranom obliku. Kalendarsko podešavanje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za utjecaj kalendarskih i radnih dana. Podaci koji se porede sa podacima istog razdoblja prethodne godine se prezentiraju i tumače u kalendarski prilagođenoj formi indeksa ili stopa rasta. U slučaju da navedeni kalendarski efekti značajno utječu na promatranu vremensku seriju, potrebno je iste otkloniti.

Kalendarsko i sezonsko prilagođavanje vrši se u JDemetra+ aplikaciji (verzija 2.2.1) metodom TRAMO-SEATS na izvornim tromjesečnim serijama podataka te sukladno smjernicama Eurostata. Zbog svojstva primijenjene metode prilagođavanja, dodavanjem novih opservacija mogu nastati određene promjene na ranijoj seriji već objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa.

Diseminacija podataka

Rezultati istraživanja izražavaju se u obliku indeksa i stopa promjene te se od 2017. godine publikuju u redovitoj tromjesečnoj dinamici u formi priopćenja za javnost na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.gov.ba). Prezentacija i interpretacija indeksa potpuno je usklađena s onima koje su propisane EU-STS regulativom što omogućava domaćim i međunarodnim korisnicima neposredno poređenje indeksa prometa ostalih usluga u BiH sa indeksima drugih zemalja.

Revizija podataka

Redovita priopćenja statistike prometa ostalih usluga objavljuju se u tromjesečnoj dinamici i sadrže preliminarne podatke. Revizija podataka podrazumijeva da se podaci za prethodno tromjesečje (t-1) revidiraju sukladno novim informacijama, te je moguće da se podaci objavljeni nakon revizije razlikuju od ranije objavljenih, preliminaranih podataka. U priopćenjima je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovitim tromjesečnim priopćenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH.

Definicije

Promet je ukupan fakturirani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge tokom referentnog razdoblja trećim licima i odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Uključuje i troškove povezane sa prodajom čak i ako su ti iznosi posebno iskazani na fakturama. Porez na dodanu vrijednost (PDV) isključen je iz prometa.

Kratice

EU- Europska unija
Eurostat- Statistički ured Europske unije
KD BiH 2010- Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010
NACE Rev.2- Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU
SPR- Statistički poslovni registar
STS – Short Term Business Statistics (Kratkoročne poslovne statistike)

- nema pojave

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 | Telefaks: +387 (33) 220 622

Elektronska pošta: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe:

Velimir Jukić, pomoćnik ravnateljice za poslovne statistike

Vesna Ćužić, ravnateljica

Priopćenje priredio: Alen Bajramović

Razmislite o očuvanju okoliša prije tiskanja dokumenta.